

2024/1392

29.5.2024

UREDBA (EU) 2024/1392 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 14. maja 2024

o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za ukrajinske izdelke v okviru Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Sporazum o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o pridružitvi) predstavlja podlago za odnose med Unijo in Ukrajino. V skladu s Sklepom Sveta 2014/668/EU ⁽³⁾ se je naslov IV Sporazuma o pridružitvi, ki se nanaša na trgovino in z njo povezane zadeve, začasno uporabljal od 1. januarja 2016 in je začel veljati 1. septembra 2017, potem ko so ga ratificirale vse države članice.
- (2) Sporazum o pridružitvi izraža željo pogodbenic Sporazuma o pridružitvi (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici), da okrepita in razširita odnose na ambiciozen in inovativen način, da olajšata in dosežeta postopno gospodarsko povezovanje, in sicer v skladu s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz članstva pogodbenic v Svetovni trgovinski organizaciji.
- (3) Člen 25 Sporazuma o pridružitvi določa postopno vzpostavitev območja proste trgovine med pogodbenicama v skladu s členom XXIV Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994 (GATT 1994). V ta namen člen 29 Sporazuma o pridružitvi določa postopno odpravo carin v skladu s seznammi iz Sporazuma o pridružitvi in možnost, da se taka odprava pospeši in razširi njen obseg.
- (4) Neizzvana in neupravičena vojna agresija Rusije proti Ukrajini od 24. februarja 2022 je močno negativno vplivala na zmožnost Ukrajine, da trguje s preostalim svetom, tako zaradi uničenja proizvodnih zmogljivosti kot nerazpoložljivosti znatnega deleža prevoznih sredstev, na primer zaradi omejitve in negotovosti dostopa do Črnega morja. Zaradi takih izrednih okoliščin in za ublažitev negativnega gospodarskega učinka vojne agresije Rusije proti Ukrajini je treba pospešiti razvoj tesnejših gospodarskih odnosov med Unijo in Ukrajino, da se zagotovi neprekinjena podpora ukrajinskim organom in prebivalstvu. Zato je potrebno in primerno še naprej spodbujati trgovinske tokove in odobravati koncesije v obliki ukrepov za trgovinsko liberalizacijo za vse izdelke v skladu s pospešitvijo odprave carin na trgovino med Unijo in Ukrajino.

⁽¹⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 13. maja 2024.

⁽²⁾ UL L 161, 29.5.2014, str. 3.

⁽³⁾ Sklep Sveta 2014/668/EU z dne 23. junija 2014 o podpisu Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani, v imenu Evropske unije in o njegovi začasni uporabi, kar zadeva naslov III (razen določb v zvezi z obravnavo državljanov tretjih držav, ki so zakonito zaposleni kot delavci na ozemlju druge pogodbenice) ter naslove IV, V, VI in VII Sporazuma ter z njim povezanih prilog in protokolov (UL L 278, 20.9.2014, str. 1).

- (5) V skladu s členom 21(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija zagotavlja usklajenost med različnimi področji svojega zunanjega delovanja. Na podlagi člena 207(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se skupna trgovinska politika izvaja v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2023/1077 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ preneha veljati 5. junija 2024.
- (7) Začasni ukrepi za trgovinsko liberalizacijo, ki jih določa ta uredba, bi morali imeti naslednjo obliko: (i) opustitev uporabe sistema vstopnih cen za sadje in zelenjavo; (ii) opustitev tarifnih kvot in uvoznih dajatev ter (iii) opustitev uporabe poglavja V in člena 24 Uredbe (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾. S temi ukrepi bo Unija dejansko začasno zagotovila ustrezno gospodarsko in finančno podporo v korist Ukrajine in gospodarskih subjektov, ki so prizadeti.
- (8) Da bi se preprečile goljufije, bi morali biti preferencialni režimi, določeni s to uredbo, odvisni od tega, ali Ukrajina upošteva vse ustrezne pogoje za prejemanje ugodnosti na podlagi Sporazuma o pridružitvi, vključno s pravili o poreklu zadevnih izdelkov in z njimi povezanimi postopki, ter je vključena v tesno upravno sodelovanje z Unijo, kot je določeno v Sporazumu o pridružitvi.
- (9) Preferencialni režimi, določeni s to uredbo, bi morali biti pogojeni tudi s tem, da se Ukrajina vzdrži uvajanja novih dajatev ali taks z enakovrednim učinkom in novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakovrednim učinkom ter zviševanja obstoječih ravni dajatev ali taks ali uvajanja drugih omejitev trgovine z Unijo, razen če to jasno upravičuje vojna agresija Rusije proti Ukrajini.
- (10) Preferencialni režimi, določeni s to uredbo, bi morali biti pogojeni tudi s tem, da Ukrajina še naprej spoštuje splošna načela Sporazuma o pridružitvi. V zvezi s tem člen 2 Sporazuma o pridružitvi med drugim določa, da so spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spodbujanje spoštovanja načel suverenosti in ozemeljske celovitosti, nedotakljivosti meja in neodvisnosti ter preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje, pripadajočih materialov in s tem povezanih nosilcev bistveni elementi Sporazuma o pridružitvi. Poleg tega člen 3 Sporazuma o pridružitvi določa, da so vladavina prava, dobro upravljanje, boj proti korupciji, boj proti različnim oblikam mednarodnega organiziranega kriminala in terorizma, spodbujanje trajnostnega razvoja in učinkovito večstransko sodelovanje pglavitnega pomena za okrepitev razmerja med pogodbenicama. Primerno je uvesti možnost začasne opustitve preferencialnih režimov, določenih s to uredbo, če Ukrajina ne bo upoštevala splošnih načel Sporazuma o pridružitvi, kakor je določeno v drugih sporazumih o pridružitvi, ki jih je sklenila Unija.
- (11) Ob upoštevanju ocene, ki jo je Komisija izvedla v okviru rednega spremljanja učinka te uredbe ter ki se je začela izvajati na podlagi ustrezno utemeljene zahteve države članice ali na lastno pobudo Komisije, je treba omogočiti možnost uvedbe vseh potrebnih ukrepov v zvezi z uvozom katerih koli izdelkov, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, na primer pšenice in drugih žit, ki negativno vpliva na trg Unije ali na trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Na trgih jajc, perutnine, sladkorja, ovs, koruze, drobljenca in medu je še posebno negotov položaj, ki lahko škodi kmetijskim proizvajalcem Unije, če bi se povečal uvoz iz Ukrajine. Primerno je uvesti samodejni zaščitni ukrep za te proizvode, ki se aktivira, če kumulativni obseg uvoza katerega koli od teh proizvodov v določenem obdobju doseže določeno raven gna podlagi aritmetične sredine obsega uvoza, zabeleženega v obdobju od 1. julija do 31. decembra 2021, v letu 2022 in v letu 2023.
- (12) Za uvoz iz Ukrajine, vključno z žiti in oljnimi semeni, se lahko uvede nadzor na podlagi poglavja IV Uredbe (EU) 2015/478, ki vključuje možnost, da se zahteva predložitev listine o nadzoru kot pogoj za prosti promet (uvozna dovoljenja), če trend uvoza grozi, da bo povzročil škodo proizvajalcem Unije, in če to zahtevajo interesi Unije.
- (13) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila, da začasno opusti preferencialne režime iz člena 1(1), če pogoji za upravičenost do preferencialnih režimov niso več izpolnjeni, in uvede zaščitne ukrepe za primere, kadar uvoz na podlagi te uredbe negativno vpliva na trg Unije ali na

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2023/1077 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za ukrajinske izdelke v okviru Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani (UL L 144, 5.6.2023, str. 1).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o skupnih pravilih za uvoz (UL L 83, 27.3.2015, str. 16).

trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾. Svetovalni postopek iz navedene uredbe bi se moral uporabiti za sprejetje začasnih zaščitnih ukrepov glede na učinke in naravo teh ukrepov ter njihovo zaporedno logiko v zvezi s sprejetjem dokončnih zaščitnih ukrepov. Poleg tega bi bilo treba uporabiti ta svetovalni postopek za sprejetje ureditev za spremljanje obsega uvoza jajc, perutnine, sladkorja, ovs, koruze, drobljenca in medu iz Ukrajine, da se zagotovi učinkovito delovanje samodejnega zaščitnega ukrepa.

- (14) Letno poročilo Komisije o izvajanju poglobljenega in celovitega območja proste trgovine, ki je sestavni del Sporazuma o pridružitvi, bi moralo vsebovati podrobno oceno izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo, določenih s to uredbo.
- (15) Glede na iztek Uredbe (EU) 2023/1077 dne 5. junija 2024 bi morala ta uredba začeti veljati 6. junija 2024 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo

1. Uvedejo se naslednji preferencialni režimi:
 - (a) uporaba sistema vstopnih cen se opusti za tiste izdelke, za katere se uporablja, kot je določeno v Prilogi I-A k Sporazumu o pridružitvi. Za uvoz navedenih izdelkov se ne uporabljajo nobene carinske dajatve;
 - (b) vse tarifne kvote, določene v skladu s Prilogo I-A k Sporazumu o pridružitvi, se opustijo, izdelki, ki jih zajemajo navedene kvote, pa se sprejmejo za uvoz iz Ukrajine v Unijo brez carinskih dajatev.
2. Uporaba poglavja V in člena 24 Uredbe (EU) 2015/478 se začasno opusti za uvoz s poreklom iz Ukrajine.

Člen 2

Pogoji za upravičenost do preferencialnih režimov

Za preferencialne režime iz člena 1(1) veljajo naslednji pogoji:

- (a) Unija ravna v skladu s pravili o poreklu izdelkov in z njimi povezanimi postopki, kot je določeno v Sporazumu o pridružitvi;
- (b) Ukrajina se vzdrži uvajanja novih dajatev ali taks z enakim učinkom in novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom za uvoz izdelkov s poreklom iz Unije, zviševanja obstoječih ravni dajatev ali taks ali uvajanja drugih omejitev trgovine z Unijo, vključno z diskriminatornimi internimi upravnimi ukrepi, razen če to jasno upravičujejo vojne razmere, ter
- (c) Ukrajina spoštuje demokratična načela, človekove pravice in temeljne svoboščine ter spoštuje načela pravne države, prav tako si nenehno in vztrajno prizadeva za boj proti korupciji in nezakonitim dejavnostim, kot določajo členi 2, 3 in 22 Sporazuma o pridružitvi.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

Člen 3

Začasna opustitev

1. Kadar Komisija ugotovi, da obstajajo zadostni dokazi, da Ukrajina ne izpolnjuje pogojev iz člena 2, lahko z izvedbenim aktom v celoti ali deloma opusti preferencialne režime iz člena 1(1). Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5(3).
2. Kadar država članica zahteva, da Komisija opusti katerega od preferencialnih režimov, ker Ukrajina ne izpolnjuje pogojev iz člena 2, točka (b), Komisija v štirih mesecih po prejemu take zahteve pripravi obrazloženo mnenje, v katerem pojasni, ali je trditev o neizpolnjevanju pogojev s strani Ukrajine utemeljena. Če Komisija ugotovi, da je zahteva utemeljena, sproži postopek iz odstavka 1 tega člena.

Člen 4

Zaščitni ukrepi

1. Kadar se izdelek iz člena 1(1) s poreklom iz Ukrajine uvaža pod pogoji, ki negativno vplivajo na trg Unije ali na trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke, lahko Komisija z izvedbenim aktom uvede vse potrebne ukrepe. Tak izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5(3).

Tak ukrep se lahko uvede za toliko časa, kolikor je potrebno, da se odpravijo negativni vplivi na trg Unije ali trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke.

2. Komisija redno spremlja učinek te uredbe, pri čemer upošteva informacije o izvozu in uvozu izdelkov, za katere veljajo ukrepi za trgovinsko liberalizacijo na podlagi člena 1(1), točka (b), ter njihovih cenah na trgu Unije ali na trgu ene ali več držav članic in njihovi proizvodnji v Uniji.

Komisija od 6. junija 2024 države članice vsaka dva meseca obvesti o rezultatih rednega spremljanja.

3. Komisija izvede oceno razmer na trgu Unije ali trgu ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke, da bi uvedla ukrepe v skladu z odstavkom 1. Ta ocena se začne izvajati:

- (a) na podlagi ustrezno utemeljene zahteve države članice, v katero so vključeni zadostni dokazi prima facie o negativnem vplivu uvoza na trg iz odstavka 1, ki so državi članici pod razumnimi pogoji dostopni na podlagi odstavka 4, ali
- (b) na lastno pobudo, potem ko se Komisija prepriča, da obstajajo zadostni dokazi prima facie o negativnem vplivu uvoza na trg iz odstavka 1.

Ocena iz prvega pododstavka se zaključi v štirih mesecih od začetka njenega izvajanja.

4. Komisija pri izvajanju ocene na podlagi odstavka 3 upošteva vse pomembne dogodke na trgu, vključno z vplivom zadevnega uvoza na razmere na trgu Unije ali na trgu ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Ta ocena vključuje dejavnike, kot so:

- (a) stopnja in obseg povečanja uvoza zadevnega izdelka iz Ukrajine v absolutnem in relativnem smislu,
- (b) vpliv zadevnega uvoza na proizvodnjo in cene na trgu Unije ali na trgu ene ali več držav članic, pri čemer se upošteva razvoj uvoza iz drugih virov.

Seznam dejavnikov iz prvega pododstavka ni izčrpen, tako da se lahko upoštevajo tudi drugi pomembni dejavniki.

5. V kritičnih okoliščinah, ko bi zamuda povzročila škodo, ki bi jo bilo težko popraviti, lahko Komisija z izvedbenim aktom začasno uvede vse potrebne ukrepe. Tak ukrep se lahko uvede le na ustrezno utemeljeno zahtevo države članice na podlagi odstavka 3, točka (a), tega člena in se sprejme v 21 dneh po prejemu zahteve. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 5(4). Trajanje začasnega zaščitnega ukrepa ni daljše od 120 dni.

6. Kadar Komisija na podlagi ocene iz odstavka 3 meni, da je bil vpliv na trg Unije ali na trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke negativen, in namerava uvesti dokončni ukrep na podlagi odstavka 1, v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo o uvedbi takega ukrepa. Obvestilo vsebuje povzetek glavnih rezultatov ocene in določa rok, v katerem lahko zainteresirane strani pisno sporočijo svoja stališča. Ta rok ni daljši od 10 dni od datuma objave obvestila.

7. Če v obdobju od 6. junija do 31. decembra 2024 kumulativni obseg uvoza jajc, perutnine, sladkorja, ovsa, koruze, drobljenca ali medu od 1. januarja 2024 doseže zadevno aritmetično sredino obsega uvoza, zabeleženega v obdobju od 1. julija do 31. decembra 2021, v letu 2022 in v letu 2023, Komisija v 14 dneh in potem, ko je obvestila Odbor za zaščitne ukrepe, ustanovljen s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/478 (v nadaljnjem besedilu: Odbor za zaščitne ukrepe):

(a) za ta proizvod ponovno uvede ustrezno tarifno kvoto, opuščeno na podlagi člena 1(1), točka (b), te uredbe do 31. decembra 2024 ter

(b) s 1. januarjem 2025 uvede tarifno kvoto, ki je enaka petim dvanajstinam te aritmetične sredine, ali ustrezno tarifno kvoto, opuščeno na podlagi člena 1(1), točka (b), te uredbe odvisno od tega, katera vrednost je višja.

Če v obdobju od 1. januarja do 5. junija 2025 kumulativni obseg uvoza jajc, perutnine, sladkorja, ovsa, koruze, drobljenca ali medu za obdobje od 1. januarja 2025 doseže pet dvanajstin zadevne aritmetične sredine obsega uvoza, zabeleženega v obdobju od 1. julija do 31. decembra 2021, v letu 2022 in v letu 2023, Komisija v 14 dneh in po tem, ko je obvestila Odbor za zaščitne ukrepe, za ta proizvod ponovno uvede ustrezno tarifno kvoto, opuščeno na podlagi člena 1(1), točka (b).

Za namene tega odstavka se izrazi jajca, perutnina, sladkor, oves, koruza, drobljenec in med nanašajo na vse proizvode, zajete v tarifnih kvotah iz Dodatka k Prilogi I-A k Sporazumu o pridružitvi za jajca in jajčne albumine, perutnino in pripravljene proizvode iz perutnine, sladkor, oves, koruzo, moko in pelete, ječmenov drobljenec in zdrob; drugače obdelana žitna zrna in med. Aritmetična sredina iz tega odstavka se izračuna tako, da se vsota obsega uvoza v obdobju od 1. julija do 31. decembra 2021, v letu 2022 in v letu 2023 deli z dva in pol.

Komisija lahko sprejme izvedbeni akt, s katerim določi ureditve za spremljanje obsega uvoza iz tega odstavka. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 5(4).

8. Če Komisija uvede ukrep na podlagi odstavka 1, 5 ali 7, s katerim se ponovno uvede tarifna kvota, opuščena na podlagi člena 1(1), točka (b), se količina, uvožena v koledarskem letu, upošteva pri upravljanju navedene tarifne kvote.

Člen 5

Postopek v odboru

1. Komisiji v zvezi s členom 3(1) te uredbe pomaga Odbor za carinski zakonik, ustanovljen s členom 285(1) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁷⁾. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Komisiji v zvezi s členom 4(1) te uredbe pomaga Odbor za zaščitne ukrepe. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 6

Ocena izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo

Letno poročilo Komisije o izvajanju poglobljenega in celovitega območja proste trgovine vsebuje podrobno oceno izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe ter vsebuje, kolikor je to ustrezno, oceno družbenega učinka teh ukrepov v Ukrajini in v Uniji. Informacije o uvozu izdelkov iz člena 1(1), točka (b), se objavijo na spletišču Komisije in se mesečno posodablajo.

Člen 7

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati 6. junija 2024.

Ta uredba se uporablja do 5. junija 2025.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. maja 2024

Za Evropski parlament

predsednica

R. METSOLA

Za Svet

predsednica

H. LAHBIB

V zvezi s to uredbo je bila podana izjava, ki je na voljo v UL C ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Izjava Komisije o spremljanju uvoza žita iz Ukrajine ob sprejetju Uredbe (EU) 2024/1392 Evropskega parlamenta in Sveta o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za ukrajinske izdelke v okviru Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani (UL C, C/2024/3357, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3357/oj>).